

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання та спорту

Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації

“ЗАТВЕРДЖУЮ

”

Перший проректор

Котляр Ю. В.

“31” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Розробник

Чорна В. О.

Завідувач кафедри розробника

Броннікова Л. В.

Завідувач кафедри спеціальності

Гетманцев С. В.

Гарант освітньої програми

Яблонська Т.М.

Декан факультету

Тупесв Ю. В.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

Миколаїв – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Основи наукових досліджень у ФР	
Галузь знань	22 Охорона здоров'я	
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія	
Спеціалізація (якщо є)	-	
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	3	
Навчальний рік	2022-2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	6	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	6 кредита / 180 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	34	
	51	
	95	
Відсоток аудиторного навантаження	47%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета вивчення курсу: підготовка та залучення студентів до здійснення науково-дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою проведення досліджень, надання їм певних знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження та підготовки ними публікації, кваліфікаційних робіт. Навчитись застосовувати в дослідженнях методи аналізу інформаційних джерел та організації наукової праці.

Завдання курсу: сформувати у студентів систему знань, сформувати та розширити у студентів спектр знань у сфері методології досліджень, дати їм

необхідні знання та практичні навички, сприяти творчому розумінню необхідності розробки соціологічних програм. Це сприятиме розвитку професійних умінь з формулювання та презентації результатів проведених досліджень.

Предметом вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень у ФР» є система науково-дослідних і навчально-дослідних праць виконаних у стінах вищої школи, з урахуванням різноманітних видів виконуваних робіт – від курсової роботи до кандидатської дисертації, підготовки наукових статей, відповідно до сучасного рівня розвитку, а також з урахуванням можливостей комп'ютерної обробки наукової інформації.

В результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен:

знати:

- поняття та порядок здійснення наукового дослідження;
- порядок вибору і формулювання проблеми і теми наукового дослідження;
- поняття науки і наукової діяльності;
- вміння віднайти інформацію та відбір матеріалу;
- формулювання плану наукового дослідження.

вміти:

- володіти методами та прийомами наукових досліджень;
- володіти формами та принципами організації науково-дослідної роботи студентів;
- аналізувати актуальні проблеми розвитку економічної науки та критерії вибору напрямку наукового дослідження;
- застосовувати набуті знання для подальшої наукової діяльності, вивчення інших дисциплін.

Вивчення «Основи наукових досліджень у ФР» є першим етапом в організації науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах.

Контроль за засвоєнням матеріалу передбаченого програмою з дисципліни «Основи наукових досліджень у ФР», підвищення знань студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль проводиться під час

вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться ц відповідності з навчальним планом у формі семестрового іспиту. Іспит з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на формування компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Контроль за засвоєнням матеріалу передбаченого програмою з дисципліни «Основи наукових досліджень у ФР», підвищення знань студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль проводиться під час вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку. Залік з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН 18	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
---------------	---

Система контролю навчального курсу «Основи наукових досліджень у ФР» передбачає оцінювання за модульно-рейтинговою системою. Форма підсумкового контролю – залік. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, протягом вивчення курсу – 100 балів.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Вступ до вивчення навчальної дисципліни	2	2	4
2	Наука в сучасному суспільстві	2	2	4
3	Класифікація наук та динаміка розвитку науки	2	4	4
4	Технологія наукових досліджень	2	2	5
5	Методологія та методи наукового дослідження	2	6	4
6	Структура наукового дослідження	2	2	4
7	Наукова комунікація та види наукових публікацій	2	2	4
8	Види науково-дослідної роботи студентів	2	6	5
9	Написання і захист курсові роботи здобувачів вищої освіти	2	2	5
10	Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти	4	6	4
11	Підготовка наукового дослідження	2	2	5
12	Автоматизовані системи обробки інформації та застосування їх у наукових дослідженнях	2	4	4
13	Пошук наукової інформації та робота з джерелами	2	2	4
14	Написання наукової роботи та порядок її захисту	2	2	4
15	Організація наукових досліджень	2	4	4
16	Доброчесність у	2	3	5

	науковій роботі			
	Всього за курсом	34	51	69

4.

5. Зміст навчальної дисципліни

5.1. План лекцій

№ лекції	Кількість годин	Тема заняття / план
Лекція 1	2	Вступ до вивчення навчальної дисципліни 1.Предмет, мета і завдання курсу, його місце в системі підготовки бакалавра. 2.Принципи побудови і структура дисципліни. 3.Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни. 4.Коротка характеристика основної та додаткової навчальної літератури.
Лекція 2	2	Наука в сучасному суспільстві 1.Поняття про науку. 2. Еволюція науки. 3.Класифікація наук. 4.Організація наукової діяльності в Україні. 5.Основні напрямки науково – дослідницької роботи магістрів і аспірантів.
Лекція 3	2	Класифікація наук та динаміка розвитку науки 1.Типологія наук та класифікація наукових дисциплін. 2.Етапи становлення та розвитку науки. 3.Проблема критерію науковості у філософії позитивізму та постпозитивізму. 4.Концепція парадигм та наукових революцій Т. Куна. 5.Класична, некласична, постнекласична наука.
Лекція 4	2	Технологія наукових досліджень 1.Загальна характеристика процесів наукового дослідження. 2.Основні стадії організації досліджень. 3.Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. 4.Дослідницька стадія науково-дослідницького процесу. 5.Завершальна стадія науково-дослідного процесу.
Лекція 5	2	Методологія та методи наукового дослідження 1. Метод, методика, методологія: співвіднесення понять. 2.Класифікація методів наукового дослідження: спеціально-наукові, загальнонаукові, філософські. 3.Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, опис, порівняння, вимірювання,

		<p>експеримент.</p> <p>4.Теоретичні методи наукового дослідження: аналіз і синтез, індукція та дедукція та ін.</p> <p>5.Філософські та загальнологічні методи наукового дослідження.</p> <p>Діалектика як вчення про розвиток та метод дослідження.</p> <p>6.Методологічні особливості гуманітарних наук.</p> <p>7.Герменевтика та синергетика як методи наукових досліджень.</p>
Лекція 6	2	<p>Структура наукового дослідження</p> <p>1.Наукове дослідження: пізнання як процес.</p> <p>2.Наукова проблема, її постановка та формулювання.</p> <p>3.Гіпотеза як наукове знання у формі припущення. Наукова ідея.</p> <p>4.Експеримент у науковому дослідженні.</p> <p>5.Поняття наукової теорії, вимоги до наукових теорій. Наукові факти та їх роль у науковому дослідженні.</p>
Лекція 7	2	<p>Наукова комунікація та види наукових публікацій</p> <p>1.Наукова комунікація та її різновиди.</p> <p>2.Види наукових публікацій (монографія, стаття, автореферат).</p> <p>3.Монографія, підручник, навчальний посібник, наукова стаття.</p> <p>4.Доповідь, тези доповіді, науковий звіт. Рецензія та анотація.</p> <p>5.Конспект та реферативний виклад матеріалу.</p>
Лекція 8	2	<p>Види науково-дослідної роботи студентів</p> <p>1.Вибір теми наукового дослідження студентом, визначення його мети і завдань.</p> <p>2.Об'єкт і предмет дослідження.</p> <p>3.Форми викладу матеріалів дослідження та наукові видання.</p> <p>4.Форми висвітлення підсумків наукової роботи та відображення результатів НДР.</p> <p>5.Усна передача інформації про наукові результати.</p>
Лекція 9	2	<p>Написання і захист курсової роботи здобувачів вищої освіти</p> <p>1.Курсова робота, її мета, завдання та обсяг.</p> <p>2.Етапи проведення курсової роботи.</p>
Лекція 10	4	<p>Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти</p> <p>1.Послідовність виконання кваліфікаційної роботи.</p> <p>2.Підготовчий етап роботи над кваліфікаційною роботою.</p> <p>3.Робота над текстом кваліфікаційної роботи.</p> <p>4.Оформлення кваліфікаційних робіт.</p>

		5.Підготовка до захисту й захист кваліфікаційних робіт.
Лекція 11	2	<p>Підготовка наукового дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Вибір теми та окреслення проблематики дослідження. 2.Поняття плану-проспекту наукового дослідження. 3.Складові частини плану-проспекту. 4.Необхідність усвідомлення загальної логіки дослідження та його основних етапів. 5.Об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження. 6.Формування методологічної та джерельної бази дослідження.
Лекція 12	2	<p>Автоматизовані системи обробки інформації та застосування їх у наукових дослідженнях</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Характеристика автоматизованих систем обробки інформації. 2.Пакети прикладних програм обробки даних наукових досліджень (Excel, SPSS) та їх функціональні блоки: програми налаштування на конкретне дослідження та введенням інформації в комп'ютер; програми контролю та коригування даних; програми перетворення введених даних, що включають програми перекодування даних (зміна кодів значень ознак, об'єднання кількох значень певної ознаки в одне та ін.), побудови додаткових ознак (значення яких обчислюються на основі значень чинних ознак), побудови підвибірок, що задовольняють певні умови, експорту даних у формати інших пакетів та імпорту їх; програми математико-статистичного аналізу: програми побудови різних таблиць, розрахунку статистичних показників, перевірки статистичних гіпотез, кореляційного, регресійного, дисперсійного, кластерного та факторного методів аналізу; програми наочного представлення та виведення результатів обчислень.
Лекція 13	2	<p>Пошук наукової інформації та робота з джерелами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Джерела інформації. Класифікація наукових видань. 2.Праця дослідника в бібліотеці. 3.Складання та оформлення бібліографії. 4.Використання Інтернету для пошуку наукової інформації. 5.Цитування та посилання. 6.Список літератури та його оформлення.
Лекція 14	2	<p>Написання наукової роботи та порядок її захисту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Структура наукової роботи. 2.Дотримання формальних моментів розташування тексту та відсутності випадкових помилок. 3.Відповідність мети і поставлених завдань логіці дослідження.

		4.Особливості автореферату як необхідної частини обговорення та захисту роботи. 5.Процедура та порядок захисту дисертаційної/докторської роботи.
Лекція 15	2	Організація наукових досліджень 1.Науково-дослідний процес, принципи його організації. 2.Спеціалізація та кооперування у науковій діяльності. 3.Основні вимоги до оформлення результатів наукових досліджень. 4.Наукова організація праці. Нормування праці науковців. 5.Особливості творчої праці у дослідницької діяльності. 6.Традиції, правила, вимоги щодо наукового тексту. 7.Мова та стиль наукової роботи.
Лекція 16	2	Доброчесність у науковій роботі 1.Академічна доброчесність. Академічна нечесність. Фабрикація даних. Фальсифікація даних. Академічний саботаж. Викладацька нечесність. Академічне шахрайство. 2. Поняття плагіату і його види. Ознаки плагіату. 3. Академічний плагіат. Самоплагіат.

5.2. План семінарських занять

№	Кількість годин	Тема заняття / план
Семінар 1	2	Вступ до вивчення навчальної дисципліни 1.Предмет, мета і завдання курсу, його місце в системі підготовки бакалавра. 2.Принципи побудови і структура дисципліни. 3.Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни. 4.Коротка характеристика основної та додаткової навчальної літератури.
Семінар 2	2	Наука в сучасному суспільстві 1.Поняття про науку. 2. Еволюція науки. 3.Класифікація наук. 4.Організація наукової діяльності в Україні. 5.Основні напрямки науково – дослідницької роботи магістрів і аспірантів.
Семінар 3	4	Класифікація наук та динаміка розвитку науки (2 год.) 1.Типологія наук та класифікація наукових дисциплін. 2.Етапи становлення та розвитку науки. 3.Проблема критерію науковості у філософії позитивізму та постпозитивізму.

		<p>4. Концепція парадигм та наукових революцій Т. Куна. Класифікація наук та динаміка розвитку науки (2 год.) 1. Класична, неklasична, постнеklasична наука. 2. Значення гуманітарної експертизи знання за сучасної доби розвитку науки. 3. Сцієнтизм і антисцієнтизм у сучасній культурі.</p>
Семінар 4	2	<p>Технологія наукових досліджень 1. Загальна характеристика процесів наукового дослідження. 2. Основні стадії організації досліджень. 3. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. 4. Дослідницька стадія науково-дослідницького процесу. 5. Завершальна стадія науково-дослідного процесу.</p>
Семінар 5	6	<p>Методологія та методи наукового дослідження (2 год.) 1. Метод, методика, методологія: співвіднесення понять. 2. Класифікація методів наукового дослідження: спеціально-наукові, загальнонаукові, філософські. 3. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, опис, порівняння, вимірювання, експеримент. Методологія та методи наукового дослідження (2 год.) 1. Теоретичні методи наукового дослідження: аналіз і синтез, індукція та дедукція та ін. 2. Філософські та загальнологічні методи наукового дослідження. 3. Діалектика як вчення про розвиток та метод дослідження. Методологія та методи наукового дослідження (2 год.) 1. Методологічні особливості гуманітарних наук. 2. Герменевтика та синергетика як методи наукових досліджень.</p>
Семінар 6	2	<p>Структура наукового дослідження 1. Наукове дослідження: пізнання як процес. 2. Наукова проблема, її постановка та формулювання. 3. Гіпотеза як наукове знання у формі припущення. Наукова ідея. 4. Експеримент у науковому дослідженні. 5. Поняття наукової теорії, вимоги до наукових теорій. Наукові факти та їх роль у науковому дослідженні.</p>
Семінар 7	2	<p>Наукова комунікація та види наукових публікацій</p>

		<p>1.Наукова комунікація та її різновиди.</p> <p>2.Види наукових публікацій (монографія, стаття, автореферат).</p> <p>3.Монографія, підручник, навчальний посібник, наукова стаття.</p> <p>4.Доповідь, тези доповіді, науковий звіт. Рецензія та анотація.</p> <p>5.Конспект та реферативний виклад матеріалу.</p>
Семінар 8	6	<p>Види науково-дослідної роботи студентів (2 год.)</p> <p>1.Вибір теми наукового дослідження студентом, визначення його мети і завдань.</p> <p>2.Об'єкт і предмет дослідження.</p> <p>3.Форми викладу матеріалів дослідження та наукові видання.</p> <p>Види науково-дослідної роботи студентів (2 год.)</p> <p>1.Форми висвітлення підсумків наукової роботи та відображення результатів НДР.</p> <p>2.Усна передача інформації про наукові результати.</p> <p>Види науково-дослідної роботи студентів (2год.)</p> <p>1.Календарний план виконання дослідницьких робіт; кошторис витрат на виконання науково-дослідної роботи.</p> <p>2.Формування групи виконавців науково-дослідної роботи.</p> <p>3.Розробка індивідуальних планів-завдань учасниками досліджень та організація контролю за їх виконанням.</p>
Семінар 9	2	<p>Написання і захист курсової роботи здобувачів вищої освіти</p> <p>1.Курсова робота, її мета, завдання та обсяг.</p> <p>2.Етапи проведення курсової роботи.</p>
Семінар 10	6	<p>Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (2 год.)</p> <p>1.Послідовність виконання кваліфікаційної роботи.</p> <p>2.Підготовчий етап роботи над кваліфікаційною роботою.</p> <p>3.Робота над текстом кваліфікаційної роботи.</p> <p>Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (2 год.)</p> <p>1.Оформлення кваліфікаційних робіт.</p> <p>2.Підготовка до захисту й захист кваліфікаційних робіт.</p> <p>Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (2 год.)</p> <p>1.Експеримент як складова частина кваліфікаційної роботи.</p> <p>2. Роль особистості науковця у проведенні дослідження.</p>

Семінар 11	2	<p>Підготовка наукового дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір теми та окреслення проблематики дослідження. 2. Поняття плану-проспекту наукового дослідження. 3. Складові частини плану-проспекту. 4. Необхідність усвідомлення загальної логіки дослідження та його основних етапів. 5. Об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження. 6. Формування методологічної та джерельної бази дослідження.
Семінар 12	4	<p>Автоматизовані системи обробки інформації та застосування їх у наукових дослідженнях (2 год.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика автоматизованих систем обробки інформації. 2. Пакети прикладних програм обробки даних наукових досліджень (Excel, SPSS) та їх функціональні блоки: програми налаштування на конкретне дослідження та введенням інформації в комп'ютер. <p>Автоматизовані системи обробки інформації та застосування їх у наукових дослідженнях (2 год.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Програми контролю та коригування даних; програми перетворення введених даних, що включають програми перекодування даних (зміна кодів значень ознак, об'єднання кількох значень певної ознаки в одне та ін.), побудови додаткових ознак (значення яких обчислюються на основі значень чинних ознак), побудови підвбірок, що задовольняють певні умови, експорту даних у формати інших пакетів та імпорту їх. 2. Програми математико-статистичного аналізу: програми побудови різних таблиць, розрахунку статистичних показників, перевірки статистичних гіпотез, кореляційного, регресійного, дисперсійного, кластерного та факторного методів аналізу; програми наочного представлення та виведення результатів обчислень.
Семінар 13	2	<p>Пошук наукової інформації та робота з джерелами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела інформації. Класифікація наукових видань. 2. Праця дослідника в бібліотеці. 3. Складання та оформлення бібліографії. 4. Використання Інтернету для пошуку наукової інформації. 5. Цитування та посилання. 6. Список літератури та його оформлення.
Семінар 14	2	<p>Написання наукової роботи та порядок її захисту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура наукової роботи. 2. Дотримання формальних моментів розташування

		<p>тексту та відсутності випадкових помилок.</p> <p>3.Відповідність мети і поставлених завдань логіці дослідження.</p> <p>4.Особливості автореферату як необхідної частини обговорення та захисту роботи.</p> <p>5.Процедура та порядок захисту дисертаційної/докторської роботи.</p>
Семінар 15	2	<p>Організація наукових досліджень</p> <p>1.Науково-дослідний процес, принципи його організації.</p> <p>2.Спеціалізація та кооперування у науковій діяльності.</p> <p>3.Основні вимоги до оформлення результатів наукових досліджень.</p> <p>4.Наукова організація праці. Нормування праці науковців.</p> <p>5.Особливості творчої праці у дослідницької діяльності.</p> <p>6.Традиції, правила, вимоги щодо наукового тексту.</p> <p>7.Мова та стиль наукової роботи.</p>
Семінар 16	2	<p>Доброчесність у науковій роботі</p> <p>1.Академічна доброчесність. Академічна нечесність. Фабрикація даних. Фальсифікація даних. Академічний саботаж. Викладацька нечесність. Академічне шахрайство.</p> <p>2. Поняття плагіату і його види. Ознаки плагіату.</p> <p>3.Визначення плагіату за Робертом А. Гаррісом: цитування без посилання на джерело; присвоєння результатів чужої роботи та видавання їх як власних; нехтування правилами цитування; видавання чужих ідей як своїх власних.</p> <p>4. Академічний плагіат. Самоплагіат.</p> <p>5. Методи боротьби з плагіатом. Правові аспекти академічної доброчесності в Україні.</p>

5.3. Індивідуальне завдання для самостійної роботи

Реферат – короткий виклад змісту одного або декількох документів з певної теми; обсяг реферату визначається специфікою та змістом документів, кількістю відомостей, їх науковою цінністю або практичним значенням, його обсяг коливається від 15 до 25 сторінок друкованого тексту.

Реферат починається з викладу сутності проблеми. Структура реферату має містити вступ, декілька розділів, висновки, список літератури, додатки (за необхідності). У вступі обґрунтовується актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на соціальні потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності. У першому розділі наводяться основні теоретичні, експериментальні дослідження з теми, визначається хто з вчених минулого вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначається

сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається. Наводиться перелік основних змістових аспектів проблеми, які розглядалися вченими. У другому розділі дається аналіз сучасного стану процесу чи явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми. Висловлюються власні думки щодо перспектив розвитку проблеми. У висновках подаються узагальнені умовиводи, ідеї, думки, оцінки, пропозиції. Виклад матеріалу у рефераті має бути коротких і стислим, слід використовувати синтаксичні конструкції, властиві мові наукових і технічних документів, уникати складних граматичних зворотів.

Виконання самостійної роботи оформлюється на папері формату А4, друкується (або пишеться від руки), шрифт Times New Roman 14, полуторний інтервал, 20 сторінок.

Рекомендована тематика рефератів

1. Функції науки у житті суспільства.
2. Міф як донаукова форма пізнання та його функціонування у сучасну епоху.
3. Дисциплінарна структура науки.
4. Наукові дослідження: поняття, види та форми організації.
5. Експертний метод дослідження.
6. Джерела інформації, їх класифікація.
7. Поняття авторського права та наукове дослідження.
8. Підготовка наукових кадрів у сучасній Україні.
9. Бібліотека, її основні відділи.
10. Перспективний план наукового дослідження.
11. Форми та методи роботи з книгою у процесі наукового дослідження.
12. Форми та прийоми конспектування лекції.
13. Проблеми науки у творчості В. І. Вернадського.
14. Праця Умберто Еко «Як написати дипломну роботу».
15. М. Вебер про завдання науки та місію науковця у ХХ ст.
16. Структура наукової роботи.
17. Співвідношення пояснення та розуміння у науці.
18. Роль гіпотези у науковому дослідженні.
19. Докази у науковому дослідженні.
- 10
20. Різновиди наукового пояснення.
21. Обробка наукової інформації у процесі дослідження.
22. Організація науки та підготовка наукових кадрів: міжнародний досвід та проблеми.
23. Зв'язок розвитку науки та економічних умов.
24. Розвитку науки у соціокультурному середовищі.
25. Значення вибору методів у процесі наукового дослідження.
26. В. Дільтей про проблеми герменевтики як метода гуманітарних

наук.

27. Принципи демаркації та фальсифікації у К. Поппера.

28. Поняття дослідницької програми у І. Лакатоса.

29. Використання синергетики у соціально-гуманітарних науках.

30. Епоха постмодерну та її вплив на методологію наукового дослідження.

6. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку. Залік з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Залік проходить в усній формі за білетами.

Питання до заліку

1. Наука як форма пізнання світу людиною. Співвідношення наукового та буденного пізнання.
2. Основні принципи наукового пізнання.
3. Співвідношення науки з ненауковими (паранаука, псевдонаука) формами пізнання світу.
5. Функції науки в суспільстві інформаційної цивілізації.
6. Поняття методу, специфіка наукових методів дослідження.
7. Методологія наукового дослідження, її рівні.
8. Філософія як теоретична та методологічна база наукового дослідження.
9. Класифікація наук: історія та сучасність.
10. Співвідношення науки та філософії у позитивізмі та неопозитивізмі.
11. Особливості класичної науки. Експериментальне природознавство.
12. Некласична наука і проблеми наукового пізнання. Релятивізм.
13. Постнекласична наука та інформаційна революція.
14. Своєрідність гуманітарних наук. Метод герменевтики.
15. Проблема критерію науковості у філософії позитивізму та постпозитивізму.
16. Поняття наукової революції у Т. Куна. Наукова парадигма.
17. Постнекласична наука у сучасну епоху.
18. Сцієнтизм та антисцієнтизм у сучасному соціокультурному середовищі.
19. Діалектика як вчення про розвиток та метод дослідження. Гегель та Маркс.
20. Роль закону єдності та боротьби протилежностей у структурі діалектики.
21. Роль фактів у науковому дослідженні.

22. Наукова ідея як спосіб нетрадиційного пояснення явищ.
23. Наукова гіпотеза та її роль у пізнанні.
24. Поняття наукової теорії, її сутність та структура.
25. Наукова теорія як найвищий рівень синтезу знання.
26. Типологія методів наукового дослідження: спеціальні та загальнонаукові методи.
27. Системний аналіз як загальнонауковий метод дослідження.
28. Синергетика як теорія самоорганізації і розвитку окремих цілісних систем.
29. Спостереження у науковому дослідженні.
30. Роль експерименту у науковому дослідженні.
31. Теоретичні методи у науковому дослідженні. (гіпотетико-дедуктивний, аксіоматичний).
32. Загальнологічні методи у науковому дослідженні. Аналіз і синтез. Дедукція та індукція.
33. Співвідношення історичного та логічного у науковому дослідженні.
34. Роль формалізації у науковому дослідженні.
35. Роль ідеалізації у науковому дослідженні.
36. Монографія як форма наукової роботи.
37. Наукова стаття та рецензія як форми наукової роботи.
38. Конспект та тези як форми навчальної та наукової роботи.
39. Загальна характеристика курсової та дипломної роботи.
40. Специфіка підготування та захисту магістерської дисертації.
41. Основні етапи організації наукового дослідження, їх взаємозв'язок.
42. Перший етап наукового дослідження, пов'язаний з вибором теми.
43. Формулювання актуальності та новизни роботи.
44. Формулювання мети та завдань дослідження.
45. Накопичення наукової інформації у процесі дослідження: основні проблеми.
46. Джерела інформації для наукових досліджень
47. Використання Інтернету для пошуку наукової інформації.
48. Основні вимоги щодо наукового тексту.
49. Роль гіпотези у процесі наукового дослідження.
50. Підготування автореферату як етап наукового дослідження.
51. Етап наукового дослідження, пов'язаний із підготовкою до захисту та захистом дисертації на спеціалізованій вченій раді.
52. Використання наукової термінології у тексті.
53. Проблема захисту авторських прав у сучасну епоху.
54. Спеціалізація та кооперування у науковій діяльності.

55. Наукові ступені та вчені звання в організації наукових кадрів.
56. Наука та влада. Проблема державного регулювання науки.
57. Раціональна організація праці дослідника.
58. Математизація та комп'ютеризація як провідні тенденції розвитку сучасної науки.
59. Етичні виміри наукової діяльності.
60. Основні проблеми розвитку сучасної науки в Україні.
61. Академічна доброчесність.
62. Академічна нечесність.
63. Фабрикація даних.
64. Фальсифікація даних.
65. Академічний саботаж.
66. Академічний плагіат. Самоплагіат.
67. Ознаки плагіату.
68. Визначення плагіату за Робертом А. Гаррісом.
69. Методи боротьби з плагіатом.
70. Академічне шахрайство.

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. П.Могили
Рівень вищої освіти – магістр
Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія
Навчальна дисципліна

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФР

Варіант 0 залікового білету (з зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання)

1. Співвідношення науки з ненауковими (паранаука, псевдонаука) формами пізнання світу (15б.).
2. Проблема захисту авторських прав у сучасну епоху. (15б.).

Затверджено на засіданні кафедри соціології. Протокол № ___ від « ___ » 20__ року.

Завідувач кафедри
Екзаменатор

Лариса БРОННІКОВА
Вікторія ЧОРНА

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ РОБОТИ ТА ФОРМАМИ КОНТРОЛЮ

- оцінювання підготовки студентів до аудиторних занять та засвоєння теоретичного матеріалу (відповіді на семінар) – 40 балів
- оцінювання виконання самостійної роботи (реферат) – 30 балів

Разом - 70 балів

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Відповіді на семінарах (16x3,5)	56	Протягом семестру
2	Самостійна робота (реферат) (1x14)	14	15 початковий тиждень
4	Залік	30	Заліково-іспитова сесія
	Всього	100	

Відповіді на семінарах – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацювати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів. Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 3,5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

Оцінка 3 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

Оцінка 2 бали ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Критерії оцінювання самостійної роботи (передбачено 1 робота):

14 балів - в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмової відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

10 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмової відповіді, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

5 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час письмової відповіді, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів здійснюється шляхом проведення заліку (30 б.) та врахування результатів поточного контролю. Поточний контроль (70 б. – максимум, 30 б. - мінімум) здійснюється, із розрахунку на 1 студента, шляхом виконання самостійної роботи; відповіді на семінарських заняттях.

8. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:.

- 1.Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гладкий С. О. Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава, 2016. 245 с.
3. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків: Право, 2017. 448 с.
5. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
7. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
8. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Аперта, 2019. 492 с.
9. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 136 с.

10. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
11. Основи наукових досліджень: Навч. підручник / за ред. В. І. Саюк, Є. Р. Чернишової. Київ : Педагогічна думка, 2012. 144 с.
12. Росоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукового дослідження». Харків: ХНАМГ, 2011. 77 с.
13. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів: Практичний посібник / Авторський колектив: В. Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скаба; за редакцією О. Ярошенко. К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.
14. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. 2-е вид., доп. Рек. МОН. Київ : ВД «Слово», 2012. 352 с.

Допоміжні джерела:

1. Академічна наука: становлення і розвиток дослідницьких установ та напрямів досліджень. Політична наука в Україні. 1991-2016. В 2-т. Т. 1. Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка / Редколегія: О. Рафальський (голова), М. Кармазіна, О. Майборода. К.: Парламентське видавництво, 2016. 565 с.
2. Барчій І. М. Проблеми політичної науки в умовах Болонського процесу. Грані. 2012. № 9 (89). С. 87-90.
3. Білецький Б., Добржанський О. Основи наукових досліджень: категорії, поняття, терміни, нормативні документи: Навчальний посібник-довідник. Чернівці: Технодрук, 2010. 380 с.
4. Вегеш М. М. Ужгородський національний університет: історія і сьогодення. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 384 с.
5. Вегеш М. М. Університет у моєму житті / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет. Ужгород: Видавництво Ужгородського національного університету, 2006. 296 с.
6. Вегеш М. М., Колодій М. М. Деякі аспекти методики викладання навчальної дисципліни «Організація і проведення наукових досліджень» для аспірантів Ужгородського національного університету. Актуальні проблеми політичної науки. Випуск четвертий. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. С. 197-212.
7. Вегеш М. М., Остапець Ю. О. Політологія в Ужгородському національному університеті та Болонський процес / Ужгородський національний університет, Історичний факультет, Кафедра політології. Ужгород, 2004. 124 с.
8. Вегеш М. М., Остапець Ю. О. Як писати наукову роботу (методичні рекомендації по написанню курсових, бакалаврських, дипломних і магістерських робіт для студентів-політологів) / Ужгородський національний університет; Кафедра політології. Ужгород, 2003. 72 с.
9. Горбатенко В. П. Проблеми розвитку політичної науки і освіти в Україні. Суспільно-політичні процеси. 2016. Випуск 4. С. 303-306.

10. Горбатенко І. А. Політична наука і освіта в Україні: передумови виникнення, процес становлення, перспективи розвитку: автореферат дис... канд. політ. наук: 23.00.01. К.: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2007. 20 с.
11. Данилкович А. Г. Основи наукових досліджень у вищому навчальному закладі: Навчальний посібник. К.: КНУТД, 2010. 294 с.
12. Демківський А. В., Безус П. І. Основи методології наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Академічне муніципальне управління, 2012. 276 с.
13. Захаркевич О. В., Швець Г. С., Сарана О. М. Основи наукових досліджень. Хмельницький: ХНУ, 2013. 223 с.
14. Кириленко О. П., Письменний В. В. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях: Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 227 с.
15. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / 2-ге видання, виправлене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2011. 143с.
16. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2014. 620 с.
17. Круглашов А. М. Здобутки та проблемні питання розвитку вітчизняної політичної науки. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. 2009. Випуск 17. С. 22-30.
18. Матвієнків С. Становлення української політології в контексті трансформації суспільства. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (10-11 травня 2007 р., м. Львів). Львів: ЦПД, 2008. С. 36-42.
19. Наукова еліта Закарпаття: Доктори наук, професори Ужгородського національного університету / Передм. М. М. Вегеша. Ужгород: Гражда, 2005. 160 с.
20. Основи наукових досліджень. Становлення категоріальних форм міждисциплінарного знання: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, О. М. Маслій, С. О. Ключник. Одеса, 2012. 148 с.
21. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / За редакцією В. І. Саюк, Є. Р. Чернишової. К.: Педагогічна думка, 2012. 143 с.
22. Рябов С. Г. Політична наука в Україні ХХІ століття: стан та перспективи розвитку: дослідження. К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. 103 с.
23. Товт В. А. Основи наукових досліджень та методика підготовки дипломних робіт: навчальний посібник. Ужгоро: ТОВ «РІК-У», 2019. 139 с.
24. Тормоса Ю. Г. Основи наукових досліджень: Навчально-методичний посібник. К.: КНЕУ, 2003. 76 с.
25. Ужгородський національний університет на порозі III тисячоліття / За редакцією проф. М. М. Вегеша. Ужгород: Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Карпати»; «Наш рідний край»; «Вісник Карпат», 2005. 192 с.
26. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.

27. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Основи наукових досліджень. Харків, 2017. 203 с.

28. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.lib.uzhnu.edu.ua> – Наукова бібліотека Ужгородського національного університету

2. <http://www.library.ukma.kiev.ua> – Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія».

3. <http://www.lsl.lviv.ua> – Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника.

4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

5. <http://www.imi.org.ua> – Інститут масової інформації